

Domače vesti

Podr. št. 106 Sansa

Jutri, v torek 18. marca se vrši redna mesečna seja podr. št. 106 SANSa v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Naproša se članstvo in društvene zastopnike, da se polnoštevilno udeležijo.

Drama "Svet brez sovraštva" izborna podana

Snoči so podali igralci dramskega zbora "Ivan Cankar" pretresljivo dramo v treh dejanjih "Svet brez sovraštva". Vsi igralci, osem žensk in trije moški, so izborno podali svoje vloge. Posebno so se odlikovale Olga Marn-Dunn, Josephine Milavec-Levstik in Jennie Fatur. Igra je živa slika strašnega trpljenja, skozi katerega so šli naši ljudje v času nemške okupacije v Sloveniji. Igra je spisala Mira Puc. Režiral je Joseph Skuk. Udeležba je bila dobra, okrog 700 oseb.

Progresivci obsojajo Trumanovo politiko

Odbor progresivnih državljanov v Clevelandu je povzal svoje člane, naj na svoje kongresniške naslovi svoje pri Trumanovi politiki v Grčiji in Turčiji.

Clevelandski odbor je napadel predloge Trumana za 400 milijonsko posojilo Grčiji in Turčiji kot "poizkus, da se svet podeli v dva tabora" in obenem obtožil Trumana, da s takšno politiko "vodi deželo v vojno".

Pobegli jeznik ustanovil dobičkanosno podjetje

George Mason, bivši Clevelandčan, je pred 12 leti ušel iz zapora "London Prison Farm", spremljal svoje ime v Melvin Shane in ustanovil v Detroitu dobičkanosno podjetje, z letnimi dohodki \$500,000.

Toda policija je vendar po 12 letih prišla na sled pobeglemu jezniku, ki se je sam podal iz Detroita v Akron. V Akronu se je srečal s svojim bratom, nakar je v njegovem spremstvu odpotoval z avtom nazaj v zapor.

Gov. Kim Sigler iz Michigana, ki je podpisal ukaz za izročanje Masona, je izjavil, da bo priporočil oblastem v Ohiju pomilostitveno povelje kaznjencev.

Shane, odnosno Mason, je leta 1932 bil obsojen na kazen zapora od 1 do 20 let, zaradi nelegalnega posedovanja orožja in eksploziva. Ko je služil svojo kazno je leta 1935 ušel iz zapora.

Shane se je povrnil v zapor oblečen kot neki konzervativni podjetnik in je bil dobro razpoložen. Izjavil je, da se vrača v zapor in da upa, da se bo vse "dobro končalo".

Za časa njegove odsotnosti bo podjetje vodil njegov upravitelj.

Nov grob

CATHERINE PATERNIE

Preminila je Catherine Paternie, stara 74 let. Stanovala je na 1617 E. 33 St. Doma je bila iz Markovca v Avstriji, odkoder je prišla v Ameriko pred 40 leti. Bila je članica društva št. 474. Tukaj zapuščala soproga Michaela, sinova Patrick in Michael ml. ter hčeri Pearl in Anna, vnuke in pravnuke. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9:30 uri iz Golubovega pogrebnega zavoda na E. 47 St. in Superior Ave. v cerkev sv. Niko-
V sličnem tonu je na konfe-

Angleški laborit okrcal monarhistični režim Grčije

"Španski režim v primerjanju z režimom v Grčiji izgleda kot 'Sunday School party,'" je rekel

LONDON, 14. marca—Delavski poslanec T. G. Thomas, ki se je pred kratkim vrnil iz Grčije, je v parlamentu napadel vladni predlog, da se Grčiji odobri kredit v znesku \$76,000,000 in da grški režim ni vreden angleške pomoči.

"Bila bi tragedija," je rekel, "če bi se odobrilo to vsoto za podpiranje sistema, pod katerim tisti, ki so se borili proti nacistom, trpijo."

Španski režim, če se ga primerja s sedanjim režimom v Grčiji, izgleda kot "Sunday school party".

Thomas, ki je za časa svojega bivanja tam govoril z voditelji gerilev in voditelji sedanjega režima, je rekel, da mu je bivši minister rekel, da na glavnih ulicah Atene obstaja nekaj svobode, toda "če vas vidijo čitati kak levičarski list v predmestju, vas bodo topli."

Med gerilci je srečal učitelje, odvetnike in zdravnike, ki so prostovoljno zapustili svoje domove in se podali v planine in gozdove, ker je življenje za nje v glavnem in provincijskih mestih postalo neznosno.

Ljubi se zapira brez vsakih obtožb, in vsak je lahko v odsotnosti obsojen, ne da bi vedel za to.

Thomas je izjavil, da so otoki okrog Grčije polni političnih jeznikov. "Verujem," je rekel, "da bi vse stranke gledale na vladno, ki uničuje politično opozicijo stem, da opozicionarje meče v pregnanstvo, z neodbravanjem in studom."

Večina ameriških magazinov, filmov in knjig je nemoralna, trdi katoliški škof

CHICAGO, Ill. — Katoliški škof John F. Noll iz Fort Wayne, Ind., je ostro napadel ameriške magazine, knjige in filme, o katerih je rekel, da izvajajo "zločest vpliv na javno moralo in pospešujejo nedostojnost in spolzkost."

Škof je v govoru na katoliški konferenci glede družinskega življenja ožigal znane magazine, kot "Ladies Home Journal," "Cosmopolitan," "Collier's," "McCall's" in "Parents Magazine," o katerih je rekel, da v vsaki izdaji priobčajo vsaj eno povest, ki opisuje ljubezen na splozek način.

"Naša dežela je izgubila svoj krščanski značaj," je dejal škof, "in je v mnogih ozirih bolj paganska kot pa so bili paganski narodi v starem veku."

Škof Noll je udaril po sodobni ameriški književnosti ter dejal, da večina najbolj popularnih in najbolj čitanih knjig "greši proti moralnosti in izpodkopava tako vero kot moralnost."

Tudi glede ameriškega dnevnega tiska je rekel, da je "okuzen s posvetnostjo," in da se v njem slika "najbolj odporne strani človeškega obnašanja."

V tej zvezi je škof Noll opozoril, da je položaj v tem pogledu najslabši v velikih ameriških mestih, v katerih prebiva več katoličanov kot pa protestantov. Baš v teh mestih se razpeča največ knjig in magazinov z nemoralno vsebino in tam se nahajajo tudi največja filmska gledališča, ki prikazujejo spolzke filme.

V sličnem tonu je na konfe-

Nove borbe izbruh-nile v Palestini

JERUZALEM, 16. marca—Palestinska vlada je objavila, da bo preki sod v Sveti deželi ukinjen jutri opoldne, toda takoj po ti vladni objavi so izbruhile nove borbe.

Eksplozije in streljanja v Jeruzalemu in predmestjih so se slišala celo noč. Ena od eksplozij je uničila časnikarsko sobo judovske časnikarske agencije.

Policija je izjavila, da je to bil prvi napad na judovske ustanove in označila atentatorje za "judovske teroriste." Napad se pripisuje judovski organizaciji Irgun Zvai Leumi in je baje odgovor "na govorice, da bodo zmerni Judje sodelovali s palestinsko vlado v borbah proti teroristom."

Petrolejske napeljave iz Iraka, ki tečejo skozi Palestino, so bile uničene na treh mestih.

Neko drugo poročilo javlja, da so štirje policaji bili ranjeni, ko je njih jeep raznesla bomba v bližini Tiberiasa.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

renci govoril Rev. Patrick Masterson, tajnik "narodne legije za dostojnost," ki je izjavil, da ameriška družina stalno propada. Masterson je označil film "Best Years of My Life" za obsodbe vredne, ker na ugoden način obravnava vprašanje razpore. (Ta film je te dni dobil nagrado kot najboljši film, kar jih je bilo produciranih v Hollywoodu v minulnem letu, in kot najboljši karakterni igralec je bil odlikovan igralec Frederic March, ki v filmu igra glavno vlogo.)

PREDLOG ZA PODALŠANJE RACIONIRANJA SLADKORJA

WASHINGTON, 14. marca—Senatni bančni odbor je danes odobril predlog, da se nadaljuje s racioniranjem in kontrolo sladkorja do 31. oktobra. Kontrola sladkorja naj bi se izročilo poljedelskemu tajniku.

Predsednik odbora Jesse P. Wolcott je izjavil, da bo tozadnji predlog predložen na odobritev v senatu.

Racioniranje sladkorja se je imelo nehati koncem tekočega meseca.

"St. Patrick's Day"

Clevelandski Irči, kakor Irči širom sveta, bodo danes praznovali dan svetega Patricija, patrona Irske, s paradami, banketi in veseliciami. Pričuje se, da bo navzlic hladnemu vremenu v paradi, ki se bo vršila danes popoldne v "down-townu," koralo nad 6,000 članov in članic raznih irskih društev.

AMERIŠKA POSLANIKA V GRČIJI IN TURČIJI POKLICANA DOMOV

WASHINGTON, 16. mar.—Državni departament je nocoj naznanil, da sta bila ameriška ambasadorja v Grčiji in Turčiji poklicana domov v svrhu posvetovanja glede razvoja dogodkov v zvezi s priporočilom predsednika Trumana za finančno in vojaško pomoč omenjenima deželama.

Ameriški ambasador v Grčiji je Lincoln MacVeagh. v Turčiji pa Edwin C. Wilson.

Govorila bosta s predsednikom Trumanom, čim se v sredo vrne z oddiha v Floridi, in nastopila bosta tudi pred odseki za zunanje zadeve poslanske in senatne zbornice, da pojasnita zakonodajcem položaj, radi katerega je Truman pozval kongres, da odobri finančno pomoč omenjenima deželama, z namenom, da se ustavi "prodiranje komunizma v Sredozemlju."

Herbert nastopil proti stavkarjem pri gradnji cest

Governer pravi, da imajo sicer pravico pustiti delo, da pa nimajo pravice stavkati

COLUMBUS, 14. marca—Governer Thomas J. Herbert je danes ukazal delavcem, ki so uposleni pri gradnji cest v južnem Ohiju, naj se do torika vrnejo na delo.

Izvršni tajnik ohijskega državnega sveta javnih uslužbencev je med tem sklical sejo lokalnih predsednikov unij AFD, da razmotriva možnosti za splošno stavko 1,400 delavcev, ki so uposleni pri delih na cestah.

Okrog 300 delavcev, katerih delo se smatra za nekvalificirano in ki pripadajo deveti diviziji, je napovedalo danes stavko. Obtožili so divizijskega inženirja, da odpušča uposlene delavce pod pretezo, da ni denarja, potem pa na njihova mesta postavlja druge, ki jih podpirajo okrajne republikanske organizacije.

Gov. Herbert je dal "ultimatum" delavcem, naj se do torika vrnejo na delo po konferenci, ki jo je imel z uličnim direktorjem Murray D. Shafferjem. "Če se do tedaj ne vrnejo na delo," je rekel governer, "bo smatrano, da so zapustili delo." Herbert je rekel, da delavci imajo pravico, da zapustijo delo, toda da on ne pripozna pravice, da lahko napovedajo stavko.

POLJAKI BODO KMALU MANJ JEDLI KOT PA NEMCI

WARŠAVA, 14. marca.—Poljska vlada je danes ukazala znižanje odmerkov hrane za najmanj 4,000,000 Poljakov, da na ta način ohrani zaloge hrane v težki krizi, o kateri nekateri uradniki UNRRA-e verujejo, da bo povzročila, da bodo v kratkem času imeli Nemci večje odmerke hrane kot pa Poljaki.

Uradniki pravijo, da je Amerika edina nada za Poljake, katerih potrebe v hrani bodo postale do prihodnje žetve zelo kritične.

Vlada je zasegla vse zaloge žita v mlinih in privatnih rokah. Prepovedala je restavracijam serviranje več kot enega koščka kruha z vsakim obrokom hrane.

Francozi na konferenci v Moskvi predlagajo razpršitev Nemcev

Revolta v Paragvaju se obrača v prilog upornikom

Glavna vojaška posadka se je pridružila revolucionarjem

BUENOS AIRES, 14. marca.—Poročila iz argentinskih obmejnih mest Posadas in Formosa sasa pravijo, da se z razvojem dogodkov v paragvajski revoluciji položaj razvija v korist upornikom, katerih cilj je, da vržejo diktatorsko vlado predsednika Higinio Moringa.

Poročevalec "United Pressa" poroča iz Posadasa, da se je posadka v Chaco, ki se jo smatra za odločujočo za izid revolucije, pridružila upornikom. Čete te posadke so v hitrem maršu prispele v mesto Conception, ki je v rokah upornikov, nakar je njih poveljnik polkovnik Alfredo Galeano bil imenovan za vrhovnega poveljnika vsega revolucionarnega gibanja.

Uporniška radio postaja "Glas zmage" je snoči naznanila cilje upornikov, ki so: da se vrže Moringovo vlado, katero smatrajo za "nelegalno", da se ustanovi vojaško vlado, dokler se ne razpišejo volitve, in da se ponovno vzpostavi polna svoboda za vse politične stranke in delavske unije.

Velike sile odkrile število nemških vojnih ujetnikov

NEW YORK, 14. marca.—Moskovski radio je naznanil, da Sovjetska zveza še vedno drži 890,532 nemških vojnih ujetnikov znotraj Sovjetske zveze in da jih je bilo 1,003,974 do sedaj repariranih, t. j. vrnjenih domov v Nemčijo.

Na predlog angleškega zunanjega ministra Ernesta Bevinja, je v zvezi s konferenco ministrov za zunanje zadeve, ki se vrši v Moskvi, bilo razkrито, koliko nemških vojnih ujetnikov držijo posamezne velike sile.

Francija drži še vedno 631,483 vojnih ujetnikov, od katerih se jih 19,601 nahaja na delu v severni Afriki, ostali pa so v Franciji. Anglija ima 435,295 nemških vojnih ujetnikov izven Nemčije, Zedinjene države pa 15,103 izven Nemčije in 15,873 v ameriški zoni okupacije.

V svoji radio izjavi je Molotov povedal, da je ameriški državni tajnik Marshall dal nekoliko značilnih opomb, tikajočih se programa demokratizacije Nemčije, in s katerimi se sovjetska delegacija strinja, toda pomen besede "demokracija" bo moral biti raztolmačen pozneje.

VEČ MU JE BILO ZA ZNAMKE KOT PA ZA ZENO

SEATTLE, 14. marca.—Mrs. Olin C. Dwyer, 19 let stara vojna nevesta iz Anglije, je vložila tožbo za razporeka od svojega moža, ki je strasten nabiralec poštne znamke. Sodniku William J. Wilkinsu je povedala, da se je njen mož bolj zanimal za poštne znamke kot pa zanjo.

Razporeko je dobila in tako bo njen mož odslej brez skrbi zbiral svoje znamke.

Smatrajo, da bi se z emigracijo znižalo nemški vojni potencial

MOSKVA, 15. marca—Francija je danes na seji ministrov za zunanje zadeve predlagala izselitev Nemcev iz njihove domovine, da se tako zmanjša nemški vojaški potencial. Predlog je dal francoski zunanji minister Georges Bidault, ki je rekel, da bi zavezniki morali podvzeti organizirano znižanje nemškega prebivalstva potom izseljevanja Nemcev.

Bidault je rekel, da bi Francija bila pripravljena, da pomeša Nemce iz gosto naseljenih področij Nemčije med svoje lastno prebivalstvo. Rekel je, da Francija smatra nemško prebivalstvo, ki je dosti bolj gosto naseljeno, kot pa prebivalstvo sosednjih držav, za vojni potencial, ki se ga lahko poveže z nemskim industrijskim potencialom.

V predlogu, ki je bil označen za "senzacijski", je Bidault pojasnil, da bi se s povrnitvijo Nemcev, ki se nahajajo v tujem tuzemstvu, zvišala gostota prebivalstva na 196 na kvadratni kilometer, dočim ima Francija samo 75 prebivalcev na kvadratni kilometer, Poljska pa 62. To bi bilo 40 oseb več, kot pa jih je bilo takrat, ko je Hitler dvignil svoj krik za "življenjski prostor".

Francoski zunanji minister je predlagal, naj se takoj ustavi izgon Nemcev iz drugih držav, ki so tam živeli kot narodne manjšine.

Pričujejo se konferenco s premierjem Stalinom

Pričujejo se, da bodo ameriški državni tajnik in drugi ministri za zunanje zadeve imeli sestanek s sovjetskimi premierjem Stalinom. Baje so republikanski senatorji v Zedinjenih državah svetovali Marshallu, naj pojasni ameriško politiko v Sredozemlju sovjetskemu voditelju.

Marshall je prečital izjavo, tikajočo se razmeščenih oseb (beguncev) in teritorialno preureditev. Rekel je, da Zedinjene države dajejo polno podporo Mednarodnemu odboru za begunce in da misli, da ni potrebno, da bi se zunanji ministri v to vmešavali.

Strinjal se je z sugestijo Molotova (isto kot ostali ministri), da se teritorialne spremembe v bodočnosti vršijo samo v sporazumu z zavezniškim kontrolnim svetom.

Višinski zopet dvignil vprašanje beguncev

Zastopnik sovjetskega ministra za zunanje zadeve Andrej Višinski je ponovno dvignil vprašanje beguncev. Izjavil je, da so Rusi poslali izven svoje zone 24,524 Angležev, približno isto število Amerikancev in 314,000 Francozov.

Obtožil je zapadne sile, da sovsjetske državljane v ostalih zonah zadržujejo in izpostavljajo fašistični propagandi, ter da so sovjetski inšpektorji bili napadeni in žaljeni.

Višinski je urgiral, naj se sprejme program s sedmimi točkami, po katerem bo dobili uradniki vseh prizadetih držav svoboden dostop v razna taborišča, da bi smeli onemogočiti propagando proti katerikoli zavezniški sili, prepovedovati rekrutacijo mož po taboriščih za straže ali pa druge oborožene dolžnosti, postaviti taborišča v roke državljanov države, iz katere so dotični begunci, izročiti takoj vojne zločince državam, ki jih zahtevajo, in ustanoviti preiskovalno komisijo štirih velikih sil.

"Izvestija" okrcala Trumanovo politiko

MOSKVA, 14. marca.—Vladni časopis "Izvestija" je danes okrcal predloge predsednika Trumana za pomoč Grčiji in Turčiji, ko je iste označil za "novo vmešavanje, ki ogroža svobodo teh dveh držav."

V uredniškem članku "Izvestije", ki je prva reakcija sovjetskega tiska na predloge Trumana za 400 milijonsko posojilo Grčiji in Turčiji, je rekel, da je "novo vmešavanje, ki ogroža svobodo teh dveh držav."

"Hitler je tudi omenjal 'boljševike', ko je hotel, da si odpre vrata v zavojevanja", pravi sovjetski list.

"Zahteva po vodstvu v mednarodnih zadevah od strani Zedinjenih držav raste vzporedno z rastočim apetitom prizadetih ameriških krogov. Toda ameriški voditelji, ki delujejo v novih zgodovinskih pogojih, pozabljajo na dejstvo, da so stare metode kolonizatorjev in starokopitnih politikov preživele svojo dobo in so obsojene na propast. V tem leži glavna slabost Trumanove politike."

Brutalen umor v italijanski naselbini

V nedeljo okrog 4. ure zjutraj je bil v italijanski naselbini Clevelanda, ki je bila zlasti za časa prohibicije pozorišče številnih nižinskih umorov, ustreljen 21-letni grocerijski klerk Otto Lombardo. Mladi možki se je vračal iz neke nočne restavracije na 12022 Mayfield Rd. in je v neposredni bližini svojega doma na 12208 Mayfield Rd. padel pod številnimi krogami, ki so bile očitno izstreljene iz samokrasa poljskega izdelka, ki je bil pozneje najden v neposredni bližini. Umoru ni bil nihče priča in mladi možki, ki je bil oženjen, je bil na mestu ubit.

Policija nima nikakega pojma, kaj je bil motiv umora. Mrliški oglednik dr. Gerber poroča, da sta dve krogli zadeli Lombarda v glavo, dve v levo nogo, ena v desni bok, ena pa v desno nogo. Na levi roki se je našlo tudi rano, o kateri se sodi, da je bila zadana od krogle, ki je bila izstreljena iz puške.

"ENAKOPRAVNOST"

Owens and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HERNDSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

Owen Lattimore (O. N. A.):

AMERIŠKO CARSTVO

Sovjetska unija je najprej nastopala skupaj z Anglijo in Avstralijo proti ameriškemu načrtu za strateško poverjeništvu nad pacifiškimi otoki, nato pa prevrgla svoje stališče in podprla ameriško zahtevo, češ da je popolnoma umestna, ker je Amerika doprinesla na Tihem oceanu neprimerno več kot ostali zavezniki za dosego skupne zmage.

Kot vedno kadar Sovjetska unija tako presenetljivo nastopi, je začela javnost tudi v tem slučaju razmišljati pred vsem o motivih, ki se nahajajo v ozadju tega ruskega koraka. Še vedno se nismo naučili tega, da je popolnoma odveč razmišljati o motivih, kajti ugibanje o motivih je navadno popolnoma brezplodno pri vseh problemih visoki politike. Edino pravilni postopek je ta, da ostaneš strogo pri stvarnosti in raziskuješ dejanski položaj, struje in težnje, interese in okoliščine.

Naj takoj tu omenim, da je besedilo ruskega pristanka na ameriški predlog nepopoljno, ker poudarja najbolj nezaželjeni del naših razlogov za poverjeništvu nad otočji Tihnega oceana. Naglašanje dejstva, da je Amerika zavzela pacifiška otočja za težko ceno v krvi in denarju, je napolnilo marsikoga, da pričakuje zdaj, da bodo Rusi v drugih predelih naglašali svoje lastne žrtve, ter skušali na ta način opravičiti nekatere svojih zahtev.

Pomisleki in bojzani, katere utegne pri manjših narodih izzvati tako dokazovanje, so najbrže velike važnosti za bodočnost. Sirom Azije in prav posebno v Kini se bodo narodi še dolgo spominjali japonske utemeljitve za vojaško okupacijo njih dežel—namreč, "žrtve v krvi in denarju." Ako bodo zdaj narodi, ki so porazili Japonsko v geslu mednarodne enakopravnosti, naglašali iste razloge, utegnejo ti narodi smatrati, da je to odmev ali pa oznanilo novega imperijalizma.

Toda še večje važnosti kot psihološki pomisleki je zemljevid. Važnost ameriške postojanke na omenjenih mandatiranih otokih postane jasna šele ko jo primerjamo z ostalim svetom. Pomisliti je treba, da smo čuli skoro istočasno s predlogom o pacifiškem poverjeništvu o tem, da nameravamo prevzeti del odgovornosti Anglije v Grčiji—pri tem je osnovna misel ta, da bomo mi plačevali, Angleži pa bodo vzdrževali svoje vojaštvo v tej deželi.

Ali sta oba dogodka povezana med seboj? Brez vsakega dvoma! To nam razodeva, kako je ameriško carstvo širilo svoje meje od dneva poraza Japonske sem. Prvi človek, ki nas je opozoril na to, da moramo to naraščanje svojega območja pravilno ocenjevati, je bil Walter Lippmann—kar je zelo umestno, ako pomislimo na njegov delež pri širjenju ameriškega vpliva posebno v Sredozemlju. Lippmann misli, da Anglija izgublja svoje carstvo, ter da bo dobro, ako mi prevzamemo nekatere postojanke, katere Anglija opušta. Obenem pa nas opozarja na nevarnosti takega nasledstva in svari pred prevzemanjem sovraštva in opozicije, katero nam Anglija tudi prepušča v krajih, katerih ne more več nadvladati.

To je velika nevarnost, na katero bi morali pomisliti oni, ki svetujejo, da potrebuje Amerika opazovališča in oporišča proti Sovjetski uniji—na Dardanelah, v Aziji in na Pacifiku.

Napetost med nami in Veliko Britanijo polagoma narašča. Politika v Grčiji ni bila nikdar priljubljena med volivci, ki so nagnali Churchilla. Ako bomo plačevali angleško okupacijsko armado, bomo skoro privedli do tega, da bodo angleški vojniki nekakšna ameriška kolonijalna armada. To pa bo ogromno okrepiło opozicijo proti sedanji politiki delavske vlade.

Na Pacifiku pa bomo videli, da te postojanke niso v bistvu naperjene proti Sovjetski uniji. Iz njih gledamo mnogo bolj na britanske, francoske in nizozemske kolonijalne posesti . . .

Tudi Kina bo nekoč industrializirana in ne bo hotela ostati gospodarsko preveč odvisna od Amerike. Indoneziji in drugi narodi vzhodne Azije bodo postali neodvisni in do neke mere mogočni. Ali bodo smatrali, da jih ameriške postojanke na Pacifiku ščitijo ali ogrožajo? Kdo ve?

UREDNIKOVA POŠTA

DR. FRANK J. KERN 60 LETNIK

Rodil se je 18. marca 1887. ob majhni hribovski vasi Breznica pod Lubnikom pri Skofji Loki, kot deveti in zadnji otrok kajzerja Franceta in Mine Javhroj. Dolenc.

K temu dogodku hočem napisati povedati nekaj spominov. Ob njegovem prihodu nas je bilo 6 otrok pri hiši, najstarejši Tone je že služil pri sosedu za hlpača, drugorojenec (tudi deček) pa je v četrtem letu umrl.

Tisto leto je bila jako zgodnja pomlad v naših krajih. Po vrtovih je bilo že vse polno podeskov in ključavnic, ob gozdnih obronkih so se že pokazale velikonočnice in v bolj močvirnatih krajih teloh (to so prve cvetlice, ki se pokažejo po skopnelem snegu) "oznanjevalke pomladi".

Čez zimo smo spali večinoma vsi v eni sobi v hiši poleg majhne kamre, kjer sta spala oče in mati. Na podstrešju je bila ena postelja za odrasla dekleta, drugi pa smo ležali na peči, za pečjo ali pa na klopah okoli peči. V poletju pa smo šli na hlev v seno. Med hišnim poslopjem in hlevom je stala majhna zgradba, svinjak. Ne spominjam se, da bi bili pri nas kedaj redili prašiče, ker zato ni bilo hrane, torej je bil svinjak večinoma prazen.

Tisto leto je 18. marec padel na petek in, kot že omenjeno, je bil jako vroč, pomladanski dan.

Takrat sem bil star osem let in štiri dni, brat Gašper pa je bil štiri leta starejši od mene. Tisti dan nama je mati rekla: "Sedaj ko je že tako toplo zunanaj si naredita ležišče v svinjaku. Počistita ga pajčevine in si nanosita praprati iz stelnaka jaz pa vama hom dala rjuho."

Tako sva z Gašperjem dobro osnažila svinjak, nanosila praprati in jo na debelo razgrnila po tleh.

Dasi sem bil star le osem let se mi zdi, da nisem opazil na materi nobenih sprememb. Šele pozneje sem dobil privid, da je bila bolj široka čez ledja. Jaz sem takrat še vedno verjel, kot so to pravili, da otroke prinaša Kočevarec (babica v Skofji Loki), katere baje pobere iz sora (vode, ki teče skozi Lokev).

Večerja pri nas je bila po navadi pozno; po zimi malo prej kot pa poleti. Tisti dan ko smo po navadi večerjali vsi iz ene skledje, je mati naenkrat odložila žlico, vstala in rekla, da se ne počuti dobro. Ošla je v svojo sobo, oče pa, ki je seveda vedel kaj to pomeni, nam je rekel, da bomo nočjo molili samo angelovo češčenje in potem pa se podali spat. In tako smo se porazgubili, dekleta na podstrešje, midva z Gašperjem pa v svinjak. Sedaj se mi dozdeva, da je Gašper že nekaj več vedel o temu kako prihajajo otroci na svet.

Ko se zjutraj zbudiva in odpreva vrata sva bila zelo osupnjena, ko sva videla, da je dvo-rišče prekrito z debelo naslago snega. Bosa sva gazila v hišo. Starejša sestra stara okrog 15 let je že bila v večji pred pečjo in nama je takoj povedala, da smo dobili pobiča.

Ko sva prišla v sobo sva takoj zaslišala otrokovo kričanje iz sobe, kjer je sosed, ki je obenem opravljala posel babice, povijala novega zemljana. Kmalu zatem je prišel tudi krstni boter, močan mož v visokih škornjih in irhastih hlačah. Malo zatem je sosed, ki je bila tudi botra, prinesla iz sobe "štruco". Vprašala sta očeta, kaj za eno ime mu bodo dali? Navada v naših hribov je bila, da se je pogledalo v pratio in izbralo ime svetnika ali pa svetnice, ki je bilo najbližje rojstnemu dnevu otroka.

"Ja," reče oče, "danes je sveti Jožef, pa Jožeta že imamo."

Franceta tega pa še ni pri hiši, pa naj bo Francek."

In tako je tudi ostalo. Boter je vzel "štruco" pod ramo in šla sta iz hiše. Nesla sta mladega pagana v Skofjo Loko, kjer so ga v kratkem spremenili v kristjana.

Seveda sem z ponosom raznesel to novico sosedom po vasi. Pri nas je navada, da krstni botri prinesejo čez dva ali pa tri tedna "pogačo" v hišo rojenca. (Pogača je narejena iz pšenice in jaje). To po navadi opravi dekle bolj premožnih kmetov, če pa ni dekla, pa tudi botra sama, ali pa katera od odraslih hčera.

Tudi pri nas se je neko nedeljo cvrilo in pripravljalo na ta dogodek. Ženskam, ki prinesejo pogačo v jerbasih na glavi, se postreže z zakusko, ali pa kot mi pravimo z "malico". Mi otroci smo kar nestrpno čakali kedaj bodo prišle in ko smo jih zagledali skozi okno smo začeli kričati: "Ze gredo, že gredo . . ."

Bilo je okrog 3 ure popoldan. Ženske, praznično obložene, z belimi predpasniki, na glavi pa svitek z jerbasmom so prišle pred vrata, kjer jim je mati takoj pomagala sneti jerbasm z glave, kajti bili so zelo težki (menda je bil notri cel mernik pšenice, in kakšnih ducat ali pa dva jaje.)

Vsede so se za belo javorjevo mizo in mati je začela nositi iz veže razna jedila; bile so polhane šnite, flanceti in tako naprej. Vse je bilo cvrto na maslu tako, da je prav dobro dišalo. Nam otrokom so se kar sline cedile, ko smo ležali na visoki peči in gledali dol na mizo, če bo tudi za nas kaj ostalo. Tudi oče in mati sta sedela z njimi. Za pijačo je mati pripravila nekaj izrednega, kar se pri naši hiši ni nikoli kuhalo. To je bila kava. Pri nas so poleg črnega kruha bila glavna jedila ajdov sok, medla ričet, krompir in smojke. Namesto škodljive kave smo jedli sirotko (ta se naredi, če se kuha že malo skisano mleko. Ni posebno okusno, toda mislim, da jako dobro vpliva pri prebavi. Materi sem še danes hvaležen za to.)

In sedaj je nastalo vrašanje, kdo bo varoval in pestoval tega našega pobička? Starejša sestra sta že pomagale na njivah, Gašper pa je bil že prestar za ta posel. Bil je že dober za koš, da je nosil krmo za krave in gnoj na njive. Dve sestrici sta bile ena pet, druga pa tri leta stare. Tako sem jaz največ pazil na našega Francka, vsaj prvo leto.

Pozno v jeseni tistega leta so me poslali v šolo v Skofjo Loko. Bil sem prvi iz naše hiše, da sem pohajal v šolo in v celi vasi je bil sam eden sin premožnega sosed, ki je končal dva razreda.

Za naše kraje, namreč, takrat še ni bilo šolske obveznosti in ticer zaradi oddaljenosti. Vendar pa so se dobili starejši ljudje, ki so znali čitati. Med njimi je bila tudi moja mati, pa tudi jaz sem znal čitati še predno sem videl kakšno šolo. Seveda je bilo težavno hoditi eno uro hoče v Loko in toliko spat domov. Po zimi je bilo dostikrat bresti sneg do kolcna in čez.

Tako sem končal dva razreda, potem pa mi je mati dobila stanovanje v mestu in preskrbela nekaj hrane pri kapucinih, kjer sem bil ministrant.

Bilo je nekako ob letu v predpustu, ko se največ možijo in ženijo v naših krajih. Tako se je zgodilo, da se je hči najbližjega sosed, gruntarskega kmeta omožila. Napravili so veliko svatbo, ki je trajala dva dni. Za kuharico so dobili žensko iz Skofje Loke. Bila je to ženska, ki je imela dojenčka in ga je (Dalje na 3. strani)

Vasilj Grossman:

Nacistična klavnica v Treblinki

(Iz ruščine prevlel: J. Kaučič.)

(Nadaljevanje)

Ravno tako so nam znana mnoga imena teh živali v človeški podobi. Poznamo taborišnega komandanta, holandskega Nemca, Van Eipena, krvoločnega sadista in strastnega ljubitelja konj; poznamo čokatega in medvedu podobnega gestapovca Stupfeja, ki je vselej pokal od smeha, kadar je ubijal otroke in kateremu so jetniki rekli "Stari hudic"; poznamo tudi našega ruskega Nemca iz Oddese, kateri si je nadel lepodoneče rusko ime Sviderskij, ki je nekoč v 10 minutah s kladivom ubil 10 otrok, katere je taboriščna komisija spoznala za "fizično nesposobne", t. j. za delo; poznamo tudi pruskega junjerja Preifeja, ki se je ob večerih zabaval s tem, da je sedel na verandi streljal po vražjočih se jetnikih in po navadi ubil od 30 do 40 jetnikov. Poznamo še mnogo drugih, ki so spremljali vlake z žrtvami, niso smele prestopiti demarkacijske črte. Stražo vlakov z žrtvami so prevzemali na postaji Treblinka gestapovci iz taborišča, ki so odvažali žrtve v klavnico po naprej zasnovanih načrtih. Večina vlakov je sestojala iz 60 vagonov in na vsakem vagonu je bilo zapisano 180 ali 200, kolikor je pač bilo žrtve v dotičnem vagonu. Med glavno postajo in klavnico, se je nahajalo v gozdu malo križišče, kjer se je vlak z žrtvami ustavljal. Od tu dalje so pošiljali v klavnico samo po 20 vagonov na enkrat, in ko so bili ti izpraznjeni in na poti v plinske celice, je komandant poklical nadaljnih 20 vagonov z žrtvami i. t. d. Ko je bil celi vlak izpraznjen, pa so poklicali iz postaje v Treblinki drugi vlak in cela procedura se je začela iznova. Tako se je vršilo dan za dnem, mesec za mesecem tekom celih 13 mesecev obstoja treblinske klavnice.

Takšno življenje in red je bil v treblinskem taborišču št. 1, v katerem je poginilo stotisoče nedolžnih žrtve. Razsoden človek bi si mislil, da ni ničesar več strašnejšega na svetu. Toda tisti, ki so se mučili in potili v taborišču št. 1, so dobro vedeli, da je še nekaj, stokrat strašnejšega, kakor pa pekel, v katerem so se sami nahajali. Tri kilometre od "delavskega" taborišča so Nemci spomla-

di leta 1942 začeli z gradbo novega taborišča za "Jude". V tem taborišču Nemci niso ničesar zgradili za človeško bivanje. Tukaj ni bilo nobenih stanovanjskih barak ali kuhinj, zgrajena so bila samo velikanska skladišča in plinske celice. Himmler je strogo naročil, da mora to zadnje taborišče ostati v največji tajnosti pred javnostjo. Nič se ni smel približati taborišču v razdalji dveh kilometrov, izzvati niso bili niti nemški vojniki in drugi uradniki. Straža je imela ukaz ustreliti brez opozorila vsakogar, kdor bi hote ali ne hote prekorajčil to demarkacijsko črto.

V to človeško klavnico, ki je bila zgrajena po konvencionalnem sistemu, so vozili žrtve v zapečatenih vagonih, brez hrane in vode. V največ slučajih ljudje sploh niso vedeli kam so poslani in kaj jih čaka na koncu vožnje. Tudi straže, ki so spremljale vlake z žrtvami, niso smele prestopiti demarkacijske črte. Stražo vlakov z žrtvami so prevzemali na postaji Treblinka gestapovci iz taborišča, ki so odvažali žrtve v klavnico po naprej zasnovanih načrtih. Večina vlakov je sestojala iz 60 vagonov in na vsakem vagonu je bilo zapisano 180 ali 200, kolikor je pač bilo žrtve v dotičnem vagonu. Med glavno postajo in klavnico, se je nahajalo v gozdu malo križišče, kjer se je vlak z žrtvami ustavljal. Od tu dalje so pošiljali v klavnico samo po 20 vagonov na enkrat, in ko so bili ti izpraznjeni in na poti v plinske celice, je komandant poklical nadaljnih 20 vagonov z žrtvami i. t. d. Ko je bil celi vlak izpraznjen, pa so poklicali iz postaje v Treblinki drugi vlak in cela procedura se je začela iznova. Tako se je vršilo dan za dnem, mesec za mesecem tekom celih 13 mesecev obstoja treblinske klavnice.

Vlaki z na smrt obsojenimi žrtvami so prihajali od vseh starih strani Evrope, toda največ jih je prihajalo iz Poljskih, Beloruskih in Ukrajinskih mest. Sem in tam so prihajali vlaki z žrtvami tudi iz Nemčije, Avstrije, Madžarske in Romunije. Večina žrtve so bili Jude in Slovani, potem cigani in ljudje raznih narodnosti.

Celih trinajst mesecev so prihajali vlaki z žrtvami v treblin-

ske konvejnoro klavnico. Poljski železničarji, ki so bili prisiljeni delati za nacistične, kakor tudi mnogi drugi ljudje, so vodili podrobno statistiko o prihajajočih vlakih z žrtvami v Treblinko. Kmet Kazimir Skaržinski, kmetija katerega se nahaja v neposredni bližini proge Varšava—Vilno, nam je povedal, da je dnevno prihajalo po šest vlakov z žrtvami, in da tekom trinajstih mesecev ni bilo niti enega dne, da ne bi bila prišla po dva do tri vlaka z žrtvami. Če pomislimo, da je Varšavska železnica le ena izmed štirih železniških prog, ki prihajajo v Treblinko, moramo nehoti pomisliti: Koliko človeških žrtve je bilo tukaj? Ravno isto nam je povedal železniški delavec Lucijan Cukova, ki je bil zaposlen na lokalni progi z glavne postaje do taborišča. Cukova je dejal, da je od 15. julija 1942, pa do avgusta meseca 1943, ko je bil tam zaposlen, prišlo povprečno tri vlake na dan z žrtvami. In podobnih dokazov smo zbrali na ducate. Pa četudi število vlakov zmanjšamo v dvakrat, nam še vedno račun pokaže, da je prišlo v treblinsko klavnico preko tri milijone žrtve.

Kje so nemške živali nastanile vse te milijonske mase ljudi, katere so pripeljali sem? Cela klavnica, s skladišči, plinskimi celicami in gestapovskimi stanovanji je merila samo 780 x 600 kvadratnih metrov. Zato s polno pravico vprašamo: Kje so zdaj tiste milijonske mase, sem pripeljanih ljudi, katere bi mogle sestaviti prebivalstvo kakšne male evropske države, ali enega izmed glavnih svetovnih mest? Železniški uslužbenci in mnoge druge priče so pod prisego potrdile, da so vlaki iz klavnice vedno odhajali nazaj prazni, ali pa naloženi s peskom.

(Dalje prihodnjč)

GORIŠKO PREBIVALSTVO POVOJNI

Kljub vojni in njenim nevarnostim se stanje goriškega prebivalstva ni mnogo spremenilo od stanja pred vojno. Ob koncu leta 1945 je štela goriška občina skoraj 48,000 prebivalcev. V tem letu je bilo 589 rojstev in 1224 primerov smrti. Ob začetku letošnjega novega leta smo imeli v Gorici stalno naseljenih 47 tisoč 917 ljudi. V preteklem letu je bilo 867 rojstev in 685 primerov smrti, kar je znatno zboljšanje v primeri z letom 1945, ko je bilo število smrti večje kot število rojstev. V preteklem letu se je poročilo 417 parov, 75 od teh z Amerikanci in 7 z jugoslovanskimi državljani.

Govorniki na shodu v New York City, na katerem so bila podana poročila o Vseslovenskem kongresu v Belgradu. Od leve proti desni strani so: Michael Tkach, urednik ukrajinskega dnevnika "Daily News" in delegat na Vseslovenskem kongresu v Belgradu; George Pirinsky, ekzekutivni tajnik ASC; Joyce Borden—Baloković, ki se je nahajala več kot dva meseca v Jugoslaviji in njen soprog Zlatko Baloković. Govornik je Steve Krall, tajnik N. Y. Slovsanskega kongresa in predsednik shoda.

N. S.:

ŽENA, MOJSTER V TOVARNI

V tovarni za bombažno industrijo v Zagrebu sta dve delavki dosegli mesto mojstra. To nam dokazuje veliko spremembo, ki se je izvršila danes v življenju delavke.

Ne samo da bi v stari Jugoslaviji tega nikdar ne dosegle, temveč so ji za isto delo dajali manj plače kakor moškemu.

Zakon v novi Jugoslaviji ni dal ženi samo te pravice, da dobiva za isto delo enako plačo, temveč je dosegla tudi pravico do vseh položajev kakor moški, če je po svojem znanju za to sposobna.

Na Hrvatskem sta dve ženi kmalu po osvoboditvi postali namestnici mojstrov v tovarni za bombažno industrijo v Zagrebu.

Prva je Anka Dekanič. Rodila se je Modrušu pri Ogulinu 1912 leta. Starši so bili revni kmetje. Življenje je bilo težko, mati je poleg nje rodila še devet otrok. Ostalo jih je pri življenju osem in te je bilo treba preživeti in postaviti na lastne noge. V zgodnji mladosti je Anka spoznala, kaj je vojna, ker so odšli na fronto oče in starejši bratje.

Ko je skočila osnovno šolo, ji je umrla mati, 1921 leta se je vrnil starejši brat iz Rusije, ujetnik iz časa svetovne vojne. Z zanimanjem je poslušala deklica Anka pripovedovanje svojega brata, ki jim je zvečer tiho pravil o veliki revoluciji, o borbi delavcev za boljše življenje. Deklica Anka si je zapomnila bratove besede o veliki, krasni deželi, kjer delovne roke gradijo nov svet, v katerem bo vsakemu delovnemu človeku dobro in lepo.

Nikdar ni zamrla v njenem srečnem podoba te dežele, v kateri se gradi svet pravice in enakosti, kjer je žena enakopravna z moškimi in kjer skupno z njim sodeluje v graditvi boljše bodočnosti.

Leta 1928 je stopila kot delavka v tekstilno tovarno v Dugi Resi. Vsako soboto je prejela 81 dinarjev. Kljub tej majhni plači je bila ponosna, saj je postala delavka! Delala je marljivo, z ljubeznijo, z eno samo željo, naučiti se čim več. Ostro oko predelavca je opazilo njene sposobnosti in njeno veliko ljubezen do dela. Zaupali so ji vedno težje delo in vedno več ga je bilo. Ona pa se je trudila, da dela čim boljše in čim več.

Toda naj se je še tako trudila, življenje ni bilo niti lažje, niti boljše!

Anko so zapazile tudi starejše delavke, Ana Padežan, Julka in Jela Rendulič in druge. Začelo so Anko poučevati. Ko jih je poslušala, se je živo spomnila batovih besed in postajalo ji je vsak dan jasnejše, da se je treba združiti, da je treba uporabiti vse sile za borbo proti izkoriščevalcem in zgraditi življenje na novih temeljih.

Leta 1931 je prešla v veliko tekstilno tovarno Herman Polak in sinovi (danes tovarna za bombažno industrijo v Zagrebu).

Takoj se je povezala z delavci, ki so mislili tako kot ona, in marljivo je delala v organizaciji združenih delavskih sindikatov. Vsak dan je postajala Anki bolj jasno, da borba delavcev ni niti lahka, niti enostavna, ker jim preti nevarnost od vseh strani. Moč delavcev je v enotnosti in zato bi jo izkoriščevalci radi razbili. Osnovala se je Hrvatska zveza delavcev, za njo pa je stal Maček, ki so ga podpirali lastniki tovarn in drugi izkoriščevalci delavcev.

Začela se je težka in podtalna borba. Delavci so sledili tovarišici Maci Gržetič, ki jim je bila vzor odločnosti in borbenosti. 1935 leta so začeli z velikim štrajkom. Maca je vodila in vzpodbujala vse ostale, toda kljub vsej odpornosti je bila borba brezuspešna. Štrajk je bil udušen zaradi izdaje mačkovcev, ki jim je stal na čelu Florian Horvat.

Leta 1941. Smrt in taborišča so pobrala najboljše tovariše in tovarišice. Toda ni jim uspelo, da bi pobili vse. Zapokale so partizanske puške, srca so se od radosti vzemirila, Anka Požežan, Julka in Jela Rendulič so odšle v borbo, od koder se niso več vrnile.

Anka je odšla iz tovarne, kjer so jo vsi poznali: treba se je bilo skriti pred ljudmi, treba je bilo delati za tovariše v gozdovih. Potrebovali so toliko stvari... zdravil, obvez, papirja, tiskarskih strojev, obvestil... Anka je tekala iz enega konca Zagreba na drugega, se šepetaje razgovarjala s tovarišicami, zbirala, skrivarjala, prenašala. Iz Zagreba je v Gornje Jelensko nosila vreče s koruzo revolver, v nedrih pa zdravila. Pomagala ji je Oštic Marija, žena tramvajskega sprevoznika z Nove ceste. Nekoč sta si Marija in Anka naložili v nedra municijo. Ko sta šli mimo mitnice na Černomeru, da na dogovorjenem mestu oddata tovarišu svoje breme, jih ustavi ustaša. Pomolili sta mu pod nos 20.000 kun in ustaša se nista več zdeli nevarni, ko je dobil denar. Takrat je morala Anka prekiniti z delom v Zagrebu. Odšla je med moslavske partizane.

Zdaj je Anka spet v tovarni, v kateri ni več izkoriščevalcev, katere lastnik je ljudstvo. Minila je grda preteklost. Začelo se je novo življenje, v katerem delo pomeni srečo. Delavec ni več izkoriščan in ponižan. Anka ima eno edino željo: delati čim več, čim boljše, ker delamo za sebe; zato pokažimo vse, kar znamo in moremo. Delavki in delavcu so odprta vrata, nauči se lahko vsega, kar si želi.

Anka je stara 34 let. Za njo je 15 let težkega življenja in dela, toda ona je srečna in vesela, ona zna ceniti novo življenje, ona ve, koliko najboljših ljudi je padlo, da mi, ki smo ostali, lahko tekmujejo v tem, kdo bo delal boljše, kdo bo svojemu ljudstvu največ dal.

V isti tovarni, v kateri je doživela toliko bridkih dni, je Anka

prva žena na Hrvatskem, ki je postala podmojster. Rekla nam je:

"Ljubim svoje delo in želim, da se učim in napredujem še bolj. Sprejeli so me v obrtno tekstilno šolo. Dobro se bom učila, da bom nekoč res postala mojster svoje stroke, da bom s svojim delom lahko dokazala ljubezen do svoje domovine."

In kdo je druga tovarišica, ki nadomešča mojstra? Ana Lončarič.

Kakšno je njeno življenje? Ali je bila njena pot do tega poklica težka in dolga?

Ne. Ana Lončarič je stara 17 let. Njena mati je delavka v isti tovarni. Začela je delati pred tremi leti. Zelo rada dela, spretna je, marljiva; želi, da bi se naučila delati še bolje in še hitreje.

Nekega dne so ji starejši delavci rekli:

"Ti delaš tako dobro, da bi mogla nadomestiti mojstra."

Ana je prišla v zadrego. "To je vendar moško delo in ne žensko."

"Ali pa ne bi želela opravljati tega posla?"

"Kako ne," se je začudila Ana. Bila je tako srečna, kadar so ji dali možnost, da se česa nauči, tako zelo se je veselila vsakega uspeha! To bi jim tudi rada odgovorila, toda v besedah je bolj nespretna kakor v delu. Ona dela na 14 avtomatskih strojih, visoko zvišuje normo, postala je podmojster in čeprav je stara komaj 17 let, so njene sposobnosti opazili starejši delavci.

Danes sedita druga poleg druge v tekstilni šoli za mojstre in se marljivo učita Anka Dekanič in mlada Ana Lončarič. Učita se z enako vestnostjo. Njun razvoj nič in nihče ne ovira, kajti oni dve živita v Novi Jugoslaviji.

("Slovenski Poročevalac")

TRUMANOVA HČERKA V PRVEM NASTOPU KOT KONCERTNA PEVKA

DETROIT, 16. marca—Nocoj je imela prvi nastop kot profesionalna koncertna pevka 23-letna Margaret Truman, hčerka predsednika Zed. držav, ki je pela za radio oddajo z Detroitomskim simfoničnim orkestrom.

Miss Truman, ki se je učila petja od mladih let, je zapela tri točke. Kritiki in prijatelji so ji po nastopu čestitali na njenem prednašnju, in ona sama je rekla, da ni bila med nastopom "niti najmanj nervozna."

Miss Truman je koloraturo sopran. Nastopiti je imela že prošle nedelje, ampak nastop je bil takrat odložen, ker se je pevka prehladila. Koncert je bil oddan po omrežju, ki ima kakih 15 milijonov poslušalcev, toda v dvoranah, kjer se je program vršil, ni bilo poslušalcev.

1.036 OSEB UBITIH V NEMIRIH V INDIJI

LAHORE, Indija, 14. marca—Vlada Punjaba je danes naznala, da je 1.036 oseb bilo ubitih in 1.110 težko poškodovanih v nemirih, ki so izbruhnili v Punjabu.

EN MILIJON OVAC JE POGINILO V ANGLIJI OD MRAZA

LONDON, 16. marca—Ze itak težki položaj Anglije je bil nocjo še bolj povečan, ko je deželo udaril atlantski vihar in se je na njo spustila nevihta.

Nevihta je odnašala dimnike in med vojno na hitro zgrajene hiše so se kar sesule. Ameriški parnik "Ernie Pyle," ki je prišel v Anglijo več kot 1.000 beguncev, se je moral radi huđega viharja, ki je divjal z brzino 77 milj na uro, vrniti v pristanišče.

Ta najhujša zima, zadnjih 66 let je povzročila Angliji velikansko škodo. Kmetje računajo, da je visokih predelih poginilo najmanj en milijon ovac zaradi vremenskih neprih. Ovcarji so se na skijih morali boriti proti lačnim vranam, ki so napadale brez pomočne ovce na zmrznelim snegu.

FRANCOSKI ADMIRAL ROBERT OBSOJEN

VERSAILLES, 14. marca.—Podadmiral Georges Robert, star 72 let, ki za časa okupacije Francije ni hotel izročiti francoskih bojnih ladij v vodah zapadne Indije Zedinjenim državam, je bil obsojen na 8 let zaporisa prisilnim delom zaradi kolaboracije z lutkarsko francosko vlado v Vichiju.

PAPEZ EDEN KANDIDATOV ZA NOBELOVO NAGRADO

OSLO, Norveška 14. marca.—Papež Pij XII in indijski voditelj Mahatma Gandhi sta tudi med kandidati za letošnji Nobelovo nagrado za mir. Kdo predlaga papeža, ki je v zadnjem času imel več "borbenih govorov", za to največjo mirovno odlikovanje, poročilo ne pove.

DOSMRITNI ZAPOR ZA MLADOLETNEGA MORILCA

ROCKVILLE, Md., 14. marca.—Bobby Snyder, star 14 let, ki je ubil svoje starše in sestro, je bil spoznan za krivega umora prvega reda in porota je priporočila, naj se ga obsodi na kaznen dosmrtnega zaporisa.

AMERISKA LETALA MECEJO BOMBE NA YENAN

SAN FRANCISCO, 14. marca.—Radio postaja kitajskih komunistov trdi, da so kitajske nacionalistične sile bombardirale prestolnico kitajskih komunistov Yenana s pomočjo letal, ki so bila izdelana v Zedinjenih državah.

GRŠKI MONARHISTI BODO SODELOVALI S TRUMANOM

WASHINGTON, 14. marca.—Iz Bele hiše so javili, da je predsednik Truman dobil zagotovila od grške monarhistične vlade, da bodo grški uradniki "sodelovali z Zedinjenimi državami v naporih, da se v Grčiji vzpostavi mir in varnost."

Akron, O.—Dne 7. marca je nenadoma umrl Peter Makarowitz, član in podpredsednik društva 535 SNPJ. Rodom je bil Ukrajinec, toda je bil rad med Slovenci. Pred 19 leti se je z družino preselil semkaj iz Lawrence, Pa. Zapušta ženo in odrasle otroke.

Urednikova pošta

(Nadaljevanje z 2. strani)

pustila doma. Zvečer pa jo je začelo silno tiščati v nedrih in je vprašala kmetico, če je v vas kakšen dojenček. Seveda, vsesedje so jo pripeljali k nam. Govorila je z materjo in ker je bil naš Francek kot letnik še vedno na prsni, ji je mati rekla naj kar poizkusi. Žena se je vsedla pri peči na klop in ko ji je mati prinesla našega pobočka, ga je vzela v naročje. Žena je odpela polne nedri in mu ponujala prsi, pa ni šlo. Ni maral in ni maral. Prišel se je dreti na vso moč tako, da je žena mora-

la v pozni noči storiti eno uro hodja do Lokev, da se je znebila huđega pritiska. Drugi dan pa je prinesla s seboj tudi otroka.

To so bili glavni dogodki, kar se tiče našega jubilanta za časa mojega bivanja v domači vasi. Kot že omenjeno, sem koncert drugega leta stanoval v Loki in zelo redko prihajal v domačo vas.

Po končanju štirih razredov šole sem se podal na Bled, se učil za mizarja in šel dalje po svetu.

Mislim da je bilo leta 1904 ko sem šel iz Innsbrucka za Velikonočne praznike na obisk v domovino. Takrat smo se sestali v Breznici mati, brat France, tri sestre, svakinja in njen brat vojak, ki je bil na dopustu. Oče je umrl že leta 1898. Tone je bil mizar na Bledu, starejša hčerka pa je bila pri uršulinkah v Skofji Loki. Gašper pa je šel v Ameriko.

France je takrat študiral na gimnaziji v Ljubljani, sestre so služile pri bližnjih ljudeh.

Sprožil sem misel, da bi se šli slikat v Loko in res smo šli. To je bilo prvo slikanje naše matere in mislim, da tudi za vse tri sestre. Ko so prazniki minili, smo se razšli. Jaz sem odšel nazaj v Tirole, France v Ljubljano, sestre na svoje službe. Doma sta ostale samo mati in sinaha, Gašperjeva žena. S Francetom sva se zopet sešla leta 1908 v Pittsburghu, Pa. Na svečeno leto 1909 sem pa tudi jaz prišel v Cleveland, kjer je brat že pohađal na univerzo in študiral medicino. Jaz sem pa ostal pri moji mizarški stroki.

Vse drugo o njegovem študiranju in udejstvovanju v javnem življenju za časa bivanja v Ameriki je Dr. F. J. Kern sam objavil v svojih "Spominih" leta 1933 v sobotni prilogi clevelandске "Ameriške Domovine" in pozneje v knjižici, ki je bila tiskana v Ljubljani leta 1937 pod naslovom "Spomini" in sicer ob priliki njegove tridesetletnice prihoda v Ameriko. Ta knjižica se dobi tudi v Cleveland Public Library.

O knjiži je poročal Ljubljanski zvon, letnik 57 od 11. dec. leta 1947. Književna poročila: Jauh — Kern Frank: "Spomini."

J. Karlin je pisal zelo laskavo o tej knjižici, katero je avtor sam založil, in ki je bila tiskana v tiskarni Merkur na 110 strani. Označuje jo za "memorarsko literaturo".

Tu naj navedem samo nekaj malega, kar se v knjižici ne dobi:

"Alf se mu je res posrečilo biti natančen in objektivni ter pravičen posameznim osebam in skupinam, o tem poročevalec iz stare domovine ne more soditi."

"Vsekakor pa je zanimiva in značilna avtorjeva časti vredna izpoved."

"V prepričanju, da bo dobro za narod, sem večkrat napravil napake, ki so končno po mojem sedanjem prepričanju včasih škodovala. Lahko pa rečem, da je pri temu grešil moj razum, ne moje srce..."

Stem tudi jaz zaključim ta spis. Tebi jubilantu pa želim in kličem ob tem udogodku:

"Zdravstvuj še na mnoga leta sebi — kakor drugim!"

Joseph Jauh.

Društveni koledar

22. marca, sobota.—Croatian Pioneers št. 663 CFU — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

29. marca, sobota.—Progressivne Slovenke krožek št. 2 — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

6. aprila, nedelja.—Koncert zbora "Slovan" v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave. Pričetek ob 3:30 popoldne.

6. aprila, nedelja.—Društvo Spartans št. 576 SNPJ — ples

BUY YOUR EXTRA SAVINGS BONDS NOW

SECURITY

PROTECT YOUR FUTURE

v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. aprila, petek.—Gophers Veterans Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. aprila, sobota.—Progressivne Slovenke — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

13. aprila, nedelja.—Glasbena Matica — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. aprila, sobota.—Loška Dolina — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. aprila, nedelja.—Zarja — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. aprila, nedelja.—Opereta pevskega zbora "Jadrani" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. aprila, petek.—Cavalier Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

26. aprila, sobota.—Društvo Marije Magdalene št. 162 KSKJ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. aprila, nedelja.—Društvo Majka Božja Bistrička št. 47 HBZ — proslava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

2. maja, petek.—G. J. Buddies Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

3. maja, sobota.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ

— ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

4. maja, nedelja.—Croatian Cultural Club — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

9. maja, petek.—Veterans of W. War No. 2 post 25 — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. maja, sobota.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. maja, nedelja.—Zbor Abrašević — koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

16. maja, petek.—23rd Ward Democratic Club — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. maja, sobota.—Društvo Geo. Washington št. 180 ABZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

18. maja, nedelja.—Slovenska Dobrodela Zveza — program v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

24. maja, sobota.—Društvo Sv. Katarine št. 29 ZSZ — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

25. maja, nedelja.—SDZ Bowlers — prireditve v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

29. junija, nedelja.—Piknik pevskega društva "Zvon" na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 E. 76th St.

Za collinoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
17905 Grovewood Ave.

Kenmore 8034

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
Diamond 8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 82 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v leži nasebitni praktičar in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določena dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 82nd St.: vhod samo na E. 82 St.

Urud je odprt od 9:30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitro postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61 Street
HE 2730

MANDE' SHOE STORE

6107 St. Clair Ave.
next to Ordina's Shoppe

Pogled na shod, ki se je vršil v New York City v Jugoslovansko-ameriškem domu, na katerem so bila podana poročila o Vseslovanskem kongresu, ki se je vršil v Belgradu.

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKE

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Kleče na trdem, kamnitem tlaku se je Zabevka zatopila v molitev, vendar je bilo njeno pogovarjanje z bogom nemirno, raztreseno. K spovednici je prišla trdno odločena, da se bo izpovedala tudi svojega poglavitnega greha. Kmalu pa ji je jelo prihajati na misel, da bi morebiti bilo le boljše, ako bi tega tukaj ne napravila, marveč rajši odšla kam daleč na božjo pot in se tam izpovedala. Bog je vendar povsod isti . . .

Spoved se je pričela. Cerkev se je polnila z ženami in materami ne le iz Jamnice, ampak tudi iz bližnje in daljne okolice. Repovi na spoved čakajočih žena so se spremenili v cele gručice čakalk. V cerkvi je zavladal globok mir, iz katerega se je slišal le neki podzemni, oddaljeni šepet, ki je stiskal srca z močnim, skrivnostnim objemom. Čakajoče žene in matere so povedale oči, vendar nobena ni izgubila izpred oči one, ki je klečala pri rešetki spovednice. Žene so hotele vedeti, kako dolgo se bo spovedanka mudila notri. Po tem se je dala soditi tudi težina njenih grehov. Spovedovati se pri misijonarju, ki so stvari jemali resno, je bilo čisto nekaj drugega, kakor pa iti k spovedi k župniku Vireju.

Pernjica je že klečala v spovednici. Zabevki še na mar ni prišlo, da bi prisluškovala šepetanju, ki je prihajalo iz nje. Bila je prepričana, da bo morala dolgo čakati, preden bo Pernjica opravila. Z nekó sanjavo vdanostjo se je prepustila mislim, ki so se ji motale skozi čudno meglenost upanju in strahu. Nepričakovano naglo pa jo je zbudil ropot pred njo. Pernjica je že vstajala iz spovednice. Njena spoved je bila nenavadno kratka, kakor mladega dekleta, ki življenja še ni spoznalo. Zabevka je osupnila, v glavo ji je šinil strah, kaj bodo rekla spovedanke za njo, če bo dolgo ostala v spovednici, dlje kot Pernjica. Bila je tako iznenadena, da ni koj stopila k spovednici. Za seboj je slišala nestrpen glas druge čakalke:

"Zabevka, spovednica je prazna . . ."

Kot bi jo kdo sunil naprej, se je dvignila in pokleknila k rešetki. Njena odločnost, da opravi resno življensko spoved, se je zameglila v trenutku, ko je

izza rešetke zagledala obrise tujega, trdega obraza, iz katerega je gledalo vanjo dvoje medlih oči. Klecnila je na kolena in se pričela urno izpovedovati. Govorila je še vedno o vsakdanjih stvareh. Potem se je začela spotikati. Njena volja, da si popolnoma izprazni dušo, se je pričela sprosti krhati. Toda glavni greh ji ni hotel priti na jezik, ampak je bežal iz tega tesnega prostora daleč nekam v neobčutnost.

"Se kaj . . . ?" je zaslišala iz za rešetke.

"Ne, vem . . ." ji je naglo ušlo iz ust, pri čemer jo je silno zazeblilo. Preden je utegnila misliti dalje, je že videla roko, ki je nad njo napravila velik križ, a koj nato so tiste medle oči mrtvaško zamižale. Zabevka se je na pol nezavestna zavlekla od spovednice do klopi. Gredeč je čutila na sebi mnogo pogledov. V klopi se je zgrabila kot starka in skušala moliti; ustnice so se ji pregibale, duh pa ji je bil daleč od molitve. V glavi se ji je še vedno vrtele in s skelečo zavestjo je mislila na to, kar je pravkar storila. Vest ji je očitala, da je lažnjivka, vendar pa ji je nekaj dopovedovalo, da stvar ni tako huda, kakor si misli in da se še lahko popravi. V njej sta se kresali dve strani, dobra in slaba. To jo je po malem iztrezjevalo, dokler si ni upala spet pogledati po cerkvi. Dva sedeža pred njo je čula moliti z enakomernim, zanesljivim glasom Pernjico. Ta se pa nič ne zmeni, si je mislila, in to ji je vtilo nekaj poguma, vendar je bila še zelo nemirna.

Naenkrat je pred oltarjem pocingljalo in začelo se je obhajanje. Ženske so se začele zgrinjati proti pregraji, ki je delil kor od druge cerkve. V Zabevki je zaplamtela nova groza. Ali naj gre, ali naj se potaji? Vest ji je velela, naj ne gre, ker se ni spovedala, kakor bi se morala, toda strah pred sramoto jo je gнал k oltarju. Ali se naj pred celo cerkvijo razkrije, če ne pristopi? Vse bo zijalo, da ni dobila odveze, da je ni dobila zaradi tega . . . Sramota je bila močnejša kakor vest in čeprav že skoraj zadnja, se je Zabevka vendar zavlekla k obhajilu.

Ali komaj je to storila, jo je začela vest še huje kljuvati, očitajoč ji, da je namesto enega

je žena ob njegovem prihodu začela blazno vpiti:

"Proč od mene, jaz te nisem vredna, jaz nisem čista."

Kmalu je začela govoriti vsa Jamnica, da z Zabevko zadnji čas nekaj ni v redu . . .

Zabevki pa je počasi izgorevalo srce. Včasih se je je polasčala težka omotica, da je cele ure preždelava v strašni temi. Ko se je spet prebudila iz nje, je bila silno izmučena. Nato pa so prišle ure jasnejših misli. Tedaj se ji je pričela oglašati spet tista pekoča vest. Na moža je mislila z neprijetnim, grenkim občutkom, ki se je počasi spreminjal v nerazumljivo mržnjo. Njegova velika potrpežljivost in njegova vedno pripravljena spravljalnost sta ji postajali še neprijetnejši in sta se ji zdeli prisiljeni, neiskreni. Tudi matere ni mogla več prenašati; kakor v moža, je tudi vanjo izgubljal zaupanje. Oba je imela na sumu, da sta se dogovorila proti njej. Isti sum je imela tudi do vseh drugih ljudi iz sosese, ako je kdo prišel k hiši in jo začel ogovarjati. Začela je mrziti moža, mater in vse, kar je bilo živga okrog nje, le do svojega majhnega otroka je bila še ravnodušna. Spomin na Aneja pa je občutila kakor težak kamen na duši. Čutila se je strašno osamljena, izdana. Včasih jo je obšla želja, da bi imela človeka, kateremu bi mogla zapupati, kateremu bi vse povedala, kar se je zgodilo z njo, človeka, ki se ji ne bi približal s tistim obzirnim, odpustajočim obrazom. Zdelo se ji je, da bi ji bilo potem mnogo laže, da bi ji to spet pripomoglo do zdravlja. In nekega dne je rekla:

"Ahaca bi rada videla . . ."

Zabev je takoj odhitel po brata na fužine. Ahac je bil že slišal o sestrim stanju. Zadnja leta se Zabevove hiše sicer ni izogibal, čeprav je slutil to, kar je slutila vsa Jamnica, vendar sta se s sestro videla dovolj pogosto. Ker je njegovo življenje bilo popolnoma drugačno kakor sestri in ga ni izmučila borba z zemljo ter med njima ni moglo priti do kakega spopada zaradi vsakdanjih koristi, kakor se je to zgodilo med njim in bratom, je ohranil ljubezen do nje še čisto in neskaljeno. Zato je pri priči odšel z Zabevom.

"Nežo žre neki ogenj . . ." mu je skušal potožiti Zabev, a je obmolknil.

Ahac je zamahnil z roko: "Ah, to so abotnosti. Vse se lahko popravi, ako so ljudje pametni."

(Dolge prihodnje)

Ali ste naročnik "Enakopravnost"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini

Dve odrasli osebi

brez otrok želita dobiti v našem stanovanju s dvema ali tremi sobami. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

Klavir

(piano), ki je v še prav dobrem stanju, se proda za \$10. Vprašajte na 1083 E. 67 St.

Green Beverage

256 E. 156 Street
med Grovewood in Corsica Ave.

IMAMO 25 RAZLIČNIH VRST PIVE KAKOR TUDI RAZLIČNA VINA IN LIKERJE

ANTON IN PAULINE JANŠA

Pripeljemo tudi na dom

POKLIČITE KE 2570

Po posebni nižini ceni — Oprema za tri sobe DA SI PRIHRANITE DENAR, PRIMERJAJTE NAŠE CENE.

Smerda's Music & Furniture Appliances

5800 BROADWAY — MI 2525

zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Svirite "Enakopravnost!"

Zemljišča

WALTON AVE.—2 hiši vsaka za 2 stanovanji na eni loti; 6 in 5 sob spredaj; 5 in 5 sob zadaj; garaža za 3 avta. Pokličite lastnika ME 5210 ali ME 4848.

Za takojšnji prevzem—E. 70 St. blizu Hoigh; 7 sob za 1 družino, stanovanje treh sob na 3. nadst., hrastovi podi; ognjišče; garaža. Pogoji. PO. 1500.

HIŠA ZA 2 DRUŽINI SE PRODA

4 sobe spodaj, 4 zgoraj in 2 spalni sobi in umivalnica na 3. nadstropju. Vsaka soba ima spravo za obleko; avtomatična parna gorkota. Vse za barvo dekorirano. Garaža za 2 avta. Nič popravila. Blizu transportacije. Vprašajte lastnika vsak čas popoldne ali zvečer na 709 E. 155 St., zgoraj. Cena zmerna.

DELIKATESNA TRGOVINA

naprodaj; ima C 2 licenco za pivo in vino. Tedenski promet od \$700 do \$800. V slovenski naselbini. S stanovanjem. Cena \$9500.

GL 8880

PRODA SE HIŠA ZA 2 DRUŽINI, na Grovewood Ave.

Vsako stanovanje ima 5 sob, fireplace, china cabinet; moderno urejene kuhinje, sploh vse udobnosti; garaža za 2 avta, velika lota.

Za vse podrobnosti pokličite

VERA SULAK KE 6275, po 5. uri zvečer

KATHERINE J. WELTER, Realtor

Posluga

RELIABLE SALES AND SERVICE—Ekspertna popravila na vseh izdelkih hišnih predmetov. Pridemo iskati in nazaj pripeljemo 9518 Madison Ave., AT 2278.

Popravila pa cementnih in zidanih delih; "waterproofing," znotraj in zunaj; dovozi, kleti, itd. Vse delo jamčeno. Prosti proračuni. KE 7117.

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.

Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu,
6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zaboje za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

Razno

Ne oddajte vaših starinskih predmetov. Postavite jih na dražbo pri Frank's Consigners Antique Auction House, 3136 Lorain Ave., ME 5945. Ni dobimo najvišjo ceno zanje.

2 FORNEZA NAPRODAJ. Eden na vročo vodo in premog; drugi na vroč zrak. Zmerna cena. Pokličite ob večerih ali cel dan v ponedeljek, četrtek, petek in soboto. — LO 7806.

VODNI GRELCI

držijo 30 galonov vode; na električno, plin in olje; tudi incineratorji, za takojšnje dostavo.

BARAN BROS. APPLIANCES

WA 3653

VETERAN

z ženo in 4-letnim sinčkom nujno potrebuje stanovanje s 4 ali 5 sobami; na zapadni strani mesta. — E. J. CIMPERMAN, OR 5594.

Green Beverage

256 E. 156 Street
med Grovewood in Corsica Ave.

IMAMO 25 RAZLIČNIH VRST PIVE KAKOR TUDI RAZLIČNA VINA IN LIKERJE

ANTON IN PAULINE JANŠA

Pripeljemo tudi na dom

POKLIČITE KE 2570

Po posebni nižini ceni — Oprema za tri sobe DA SI PRIHRANITE DENAR, PRIMERJAJTE NAŠE CENE.

Smerda's Music & Furniture Appliances

5800 BROADWAY — MI 2525

Dela za moške

LESNI DELAVCI. Izurjeni pri delu okrog vrat; unijaška plača. **BIG FOUR LUMBER CO.** 7555 Bessemer Ave.

Dober prodajalec

ki govori slovenščino dobi izredno dobro priliko za prodajati Weather Seal okna in vrata. Pokličite za podrobnosti. — SH 8440, Mr. Caskey.

VETERANI—Prilika za izvežbanje za mehanična dela; služite, ko se učite dela z letalskimi instrumenti, električnih del in elektronike; dela na strojih in risbe (drafting), umetno prezačenje in refrigeration. Če delate v eni izmed takih tovarn, skušajte napredovati. Nudimo priliko za študije na domu in vežbanje v tovarni. Učite se polni ali delni čas; če niste zaposleni, nudimo polni čas, stanovanje, treningo poleg vladne pomoči in plačo od ure. Starost ali izobrazba ni ovira. Pomagamo dobiti službo.

Mr. Napp. CL 7920

VARILCI—PUNCH PRESS OPERATORJI IN SPOŠNI DELAVCI Plača od ure.—Mitchell Metal Products, 6501 Cedar Ave.

Mizarji pri stavbeniku, Edsal Rd., Lyndhurst. Prinesite orodje; unijaška plača. Ob večerih: YE 4989-podnevi MA 6213.

TEŽAKI—neizurjeni; 30 do 45 let stari. Visoka plača od ure. — **KEMET LABORATORIES** 11901 Madison

TOVARNI NAKLADALCI—Plača od ure. Stalno delo.—C. C. Highway Inc., 2201 Orange Ave., Mr. Schwarber, PR 2600.

OBREZOVALCI DREVJA Mladi, neizkušeni možje. Plača od ure in za nadurno delo. **NELSON TREE SERVICE** 9712 Euclid (zadaj) 7.30 do 9.30 zj. ali od 4.30 do 5.30 pop. — GA 8714

BUFFERS — POLISHERS

izurjeni na jeklu in aluminiju. Plača od ure poleg komada.

THE P. A. GEIER CO. 540 E. 105 ST.

PUNCH PRESS OPERATORJI in TOVARNIŠKI DELAVCI 1. in 2. šift. Plača od ure.

Morrison Products Inc. 16816 WATERLOO RD.

Radial Drill Press operatorji

Fitters; mašinsti (layout) 45 ur tedensko. Plača od ure.

Lewis Welding and Engineering Co. BEDFORD, OHIO

TOVARNISKE DELAVCE SPREJMEMO MATERIAL HANDLERS

40 ur na teden — Stalno delo Plača — Dnevni šift

BISHOP & BABCOCK MFG. CO. 1285 E. 49 St.

ZA PREKLADANJE TOVORA

Nickel Plate tovarno skladišče E. 9th St. in Broadway Plača 93½c na uro Cas in pol za nad 8 ur Zglasite se pri Mr. George J. Wulff

Nickel Plate R.R. Co. E. 9th & Broadway

Dela za ženske

FOUNTAIN GIRL — Stalno delo; poročena ali samaka. Polni ali delni čas. Plača od ure. **MU 9756.**

Operatorice power šivalnih strojev izurjene na tapetah. Visoka plača od ure. Pokličite Mr. Kronheim, HE 6263. Bruce Furniture Mfg. Co., 6200 Carnegie Ave.

Ženska ali dekleta za pomagati pri hišnem delu in oskrbo otrok, ali pa gospodinja za popolno odgovornost. Če želite lahko tu ostanete. **FA 7433**

STENOGRAFKA gradbeni oddelek narodne družbe; downtown, 5 dni v tednu. Tedenska plača. Mr. Simmerer, MA 5151.

FILE KLERKINJA izurjena; tudi za poštne oddelek. Tedenska plača. 40 ur tedensko. **MA 9617 — Mr. Morgan.**

Splošno pisarniško delo—tipkarija; mora biti pripravljena učiti se mimeografi; zavarovalniški urad; 5 dni v tednu.

Miss Taylor, CH 1412

Stenografka (Junior). Lahko "dictation," splošno pisarniško delo. 5 dni-40 ur. V okolici E. 30 St. in St. Clair Ave. — **PR 4140.**

LEPOTIČARKA prvovrstna; 5-dnevni tednik; plača in provizija. **BEIUSA BEAUTY SALON** LA 7076 ali LA 3421

Tipkarija izurjena; za oddelek za naročila in račune; stalno; 5-dnevni tednik, tedenska plača. — 1325 E. 38 St., EN 4050.

Blagajničarka. Delni čas; dobra plača od ure, obedi in uniforme. **WHITE MOTOR CAFETERIA** 842 E. 79 St.

OPERATORICE ŠIVALNIH STROJEV Izurjene—plača od ure; dobre delovne razmere. **POKLIČITE MISS BRODIN PR 6929**

CLEVELAND TUCKING & PLEATING CO. 2530 Superior Ave.

HIŠNA OPRAVILA DVOJICA; MOŠKI ZAPOSLEN DRUGJE; LASTNA SOBA IN KOPALNICA. NAVADNA KUHA. 3 ODRASLE OSEBE. **LA 2915.**

DOCTOR'S OFFICE ASSISTANT High School Education; typist. **F. J. KERN, M. D.** 6233 ST. CLAIR AVE.

SPLOŠNO PISARNIŠKO DELO

LAHKA "DICTATION"; 5 DNI V TEDNU; DOBRA PLAČA. STANOVITNA DRUŽBA.

Wagner Baking Corporation 910 E. 70 ST., HE 0436

COMPTOMETER OPERATORICA IZURJENA ZA PAYROLL Tedenska plača **Fairmount Tool & Forging Company** 10611 QUINCY AVE., GA 4312 MR. STARNER

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine. Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20 do 39 let se naj priglasijo.

DOBRA PLAČA

Dobi se obede in uniforme.

Zglasite se pri

THE OHIO BELL TELEPHONE CO. Soba 901 700 Prospect Ave.

BLAMES PILOTS . . . Lt. Gen. Ira Eaker, deputy commander of the army air forces, told the senate interstate and foreign commerce subcommittee which is investigating air crashes that approximately 70 per cent of military aviation accidents are due to pilot error.

